

Understen

Svenskt nr: 220100
Int.nr: C 6288
Lat./Long.: N 60 17, O 18 55
Tidigaste fyr år: 1848
Nuvarande fyr år: 1916
Automatiserad år: 1966
Avbemannad år: 1968
Tornets höjd: 39 m
Lyshöjd över havet: 48,1 m
Lysvidd: 23,5 nm

Original optik: (10 paraboliska speglar med en envekidig rovoljelampa i varje (förbrukning 2,6 cl/tim)
Nuvarande optik: 3:e ordn. (1000 mm) dioptrisk planlins med bulls-eye och 5 inslipade ringar 4 fack á 60° samt katadioptrisk krona (11 ringar) och krans (4 ringar), skärm 120°, roterande, kvicksilverlagrad (120 kg), Barbier Bernard & Turenne 1921

Fyrapparat: 2x1000W 120V lampor, sjökabel, diesel

Övrig utrustning: Bifyr nr 1: 3:e ordn.(1000 mm) dioptrisk trumlins med 6+6 inslipade ringar, 1 fack á 26° + 1 fack á 13° båda med katadioptrisk krona (11 ringar) och krans (4 ringar), Henry Lepaute, belägen 14 m under huvudfyren, lyser sydvart, 1000W 120V lampa, klipp.
Bifyr nr 2: spaltsystem med sealed beam lampor, lyser genom spalt på norra väggen.

Byggnadsmaterial: Den nya fyren är byggd av betong på en murad stensockel.

Tornets färg & form: Runt torn, nedtill vitt och upptill svart

Fyrplatsbostäder: Inga övernattningsplatser.

Ägare: SjöV fyren och Fortifikationsförvaltningen all mark, bostadshus och andra byggnader, 2 hus ägs av Marianne Brus och hennes son Karl.

Kontaktperson: Marianne Brus 0173-36207, 0708-187897. Besökstillstånd via Marinbasen Karlskrona 0455-85000, 85115. Stockholm-Mälarens Sjötrafikområde 08-666 6600

Vägbeskrivning: Bilväg Norrtälje - Singö c:a 60 km. Kör väg 76 norrut från Norrtälje tag av på väg 283 vid Söderby-Karl och kör via Vaddö och Grisslehamn till Singö. Understen ligger c:a 8 nm från Kalvskäret, närmaste hamn på Singös östra udde. Ej reguljär båtförbindelse.

Övrig information: Redan på 1700 talet byggdes det första sjömärket på ön. År 1830 uppfördes ett 9 m högt märke som blåste ner 1839 och ersattes 1841 av en 11 m hög tresidig träbåk. Första fyren tändes 11 nov. 1848, byggd av gråsten, 13 m hög, skenet syntes 3½ mil, klassificerad stillatående spegelfyr. År 1880 förstärktes skenet då man ökade paraboliska speglar från 10 till 14 och bytte rovoljelamporna mot 14 envekidiga fotogenlampor (förbrukning 5 cl/tim) oföränderlig bränsleyta. Fyren var kort och ljusstyrkan fortfarande svag så man byggde 1915-16 en 39 m hög betongfyr (Sveriges näst högsta fyr) som, efter ett kort provisorium, år 1922 utrustades med nuvarande 3:e ordn.(1000 mm) planlins, kvicksilverlagrad, urverk med lod (vikt 360 kg) och luxljus. Samma år installerades i tornet en bifyr med luxljus och en 3:e ordn.(1000 mm) dioptrisk trumlins med katadioptrisk krona och krans, 2 fack á 10° + 24° samt ett 4:e ordn. (500 mm) trumfack á 45° och persiennapparat med urverk och lod (vikt 23 kg). Ansvarig för byggnationen var 28-årige fyringenjören Hilmer Carlsson. Fyren fick elektrisk lampa (1000W huvudfyr och 300W bifyr) år 1933 och blev helt elektrifierad 1951. Äldsta boningshuset är från 1848. Fyrvaktarbostad med källare är byggd 1868. Nytt hus för fyrmästare byggdes 1915. Den ursprungliga fyren från 1848 är fortfarande kvar i samma skick som när den släcktes. Tyvärr är alla speglar och lampor borttagna. Fyrplatsen återbemannades av Marinen som sjöbevakningsstation 1975 -1996.

Skydd enligt lag: Statligt byggnadsminne 1935, gamla tornet.

Förslag på ökat byggnadsminne hela ön och nationalarv. Hela ön är militärt skyddsområde, får ej besökas utan tillstånd.